

Egnshistorisk Forening for Hvalsø
v. Bent Gottfredsen
Tulipanvej 1
Vester Såby
4330 Hvalsø

Supplerende bemærkninger til kommuneplanforslaget fra Egnshistorisk Forening for Hvalsø.

Opslag 2. side 50 Oldtid

Her bør tilføjes oldtidsagre og oldtidsveje.

Tidligere kontorchef for den gamle Fredningsstyrelse Viggo Nielsen har sammen med landinspektør Klemmensen fra Kulturarvstyrelsen i forståelse med de berørte godser og Skov og Naturstyrelsen foretaget en længere række registreringer.

Her har foreningen også medvirket.

Der findes markante agerspor og veje under Lindholm, Ledreborg, Åstrup og i Bistrup Skovdistrikt. I forbindelse hermed er også fundet skålgrubesten og flere nye høje samt en skibsgrav fra bronzealder.

Agersystemerne I Hestehaven i Åstrup Skov dækker 10 – 15 ha og er blandt landets største.

Middelalder.

I Bistrup Skovdistrikt er også registreret agersystemer fra middelalder samt en fægang.

Samme steds samt under Ledreborg findes et betydeligt antal dæmninger både fra vandmøller og fra fiskeopdræt i den katolske tid.

Nyere tid

På Ledreborg findes adskillige meget store tidligere karpedamme.

Opslag 2.4 Geologi Side 67 c Elverdamsdalen

Elverdamsdalen indeholder landets største forekomst af kildekalk/frådsten.

Dette er også af meget stor kulturhistorisk interesse.

Opslag 3.3. 12 Fritid og oplevelser i det åbne land Hotel og ferielejligheder. Ledreborg

Foreningen vil forholde sig positiv til tilsvarende tanker på Skullerupholm.

Opslag 2.7 Skovrejsning. Skovrejsning ønsket. Området nord for Vester og Kirke Såby. Side 76.

Foreningen ønsker at henlede opmærksomheden på, at området indbefatter Kulturarvsområdet – Præstehøjene.

Det er meget væsentligt ved detailplanlægningen at sikre frit indsyn fra vejene til denne markante høj række fra bronzealderen i form af en større ikke tilplantet slette.

Høj rækken, der af vejhistorikeren professor Lundbye antoges at markere adgangen til Voldborg Herreds tingsted i oldtiden, fortsætter mod nord i form af eksisterende og sløjfede høje.

Endvidere indgår det fredede ejerlaugsdige mellem Vester og Kirke Såby i skovrejsningsområdet. Dette bør også sikres en passende friholdelse.

Landsbyerne

Foreningen lægger stor vægt på at fastholde gårdenes bygninger i landsbyerne.

Gårdene er ikke alene af stor historisk fortællerværdi. Ofte er bygningerne også af bevaringsværdi. Dertil kommer, at de i høj grad er med til at afgrænse landsbyerne mod det åbne land og markere dem i dette.

For at fastholde bygninger af interesse kan det være nødvendigt at åbne muligheden for nye funktioner i dem. Herunder kan til- og ombygninger komme på tale.

Foreningen ser positivt herpå, men ser helst at det sker i form af indrettelse af boliger.

Vi er ikke negative overfor erhverv, men det har ofte vist sig svært at styre på sigt.

Der kan skabes særdeles attraktive boligmiljøer omkring en gårdsplads.

Gårdenes store haver skal bibeholdes som et vigtigt element i landsbyerne.

Mvh.

Bent Gottfredsen

Fmd.